

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Olomouc

Inspekční zpráva

Základní škola Hranice, Šromotovo náměstí 177, okres Přerov

Adresa: Šromotovo náměstí 177, 753 01 Hranice

Identifikátor školy: 600 146 367

Termín konání orientační inspekce: 4., 6. – 8. červen 2001

Čj.	135 260/01-005133
Signatura	om4cu107

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Hranice, Šromotovo náměstí 177 byla zařazena Školským úřadem Přerov do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jako příspěvková organizace rozhodnutím čj. 6671/95-00 ze dne 26. 3. 1996. Sdružuje školní družinu (ŠD) se třemi odděleními a školní jídelnu (ŠJ). Ve školním roce 2000/2001 má škola dvacet tři třídy 1. - 9. ročníku s celkovým počtem 536 žáků. Tento počet odpovídá stanovené kapacitě školy. Ve 2. ročníku je zřízena jedna specializovaná třída pro žáky se specifickými vývojovými poruchami učení a chování. Od 1. 9. 2000 bylo zahájeno ve všech třídách 6. - 9. ročníku rozšířené vyučování informatiky.

Ve školním roce 2000/2001 se ve škole vyučuje podle následujících vzdělávacích dokumentů:

- učební plán vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 ve třídách 1. – 3. a 5. ročníku
- učební plán vzdělávacího programu Obecná škola čj. 12 035/97-20 ve třídách 4. ročníku
- učební plán rozšířeného vyučování informatiky ve třídách 6. – 9. ročníku

Jako povinný cizí jazyk si žáci mohou volit mezi předměty anglický jazyk a německý jazyk.

Škola může provozovat hospodářskou činnost, která není ve zřizovací listině specifikována. Ve školní jídelně je 200 míst ke stolování, přihlášeno je 708 strážníků, z toho 56 cizích strážníků a 64 žáci Gymnázia Hranice.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Česká školní inspekce (ČŠI) posuzovala kvalitu vzdělávání na základě hodnocení podmínek a průběhu výuky ve vybraných třídách 1. a 2. stupně v následujících předmětech:

- český jazyk v 1. - 9. ročníku
- německý jazyk ve 4. – 9. ročníku
- matematika v 1. – 9. ročníku
- přírodopis v 6. – 9. ročníku
- zeměpis v 6. – 9. ročníku
- chemie v 8. a 9. ročníku
- informatika v 6. - 9. ročníku
- praktické činnosti v 6. – 9. ročníku

Hodnocení kvality vzdělávání

1. stupeň

Společná zjištění týkající se personálních, materiálních a psychohygienických podmínek, interakce a komunikace ve sledovaných předmětech český jazyk a matematika

Výuka probíhá podle schválených vzdělávacích programů, týdenní počet hodin stanovený učebními plány je dodržen.

Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňují všichni učitelé s výjimkou dvou vyučujících, které mají kvalifikaci pro výuku na 2. stupni, a jedné učitelky s úplným středním

odborným vzděláním se zaměřením na vychovatelství.

Prostor učeben je variabilně využíván, podmínky výuky jsou z tohoto hlediska pro daný počet žáků ve třídách vyhovující. Učebny jsou funkčně zařízené starším i novějším nábytkem, který vyhovuje vzrůstu žáků. V některých z nich jsou zřízeny odpočinkové koutky. Učebnicový fond obsahově zcela nekoresponduje se zvolenými vzdělávacími programy. K procvičování a upevňování učiva jsou účelně využívána i zadání z jiných učebních textů. Audiovizuální technika a převážně starší učební pomůcky, kterými je škola dostatečně vybavena, byly ve vyučovacích hodinách efektivně využívány. Učitelky funkčně uplatňovaly i vlastnoručně vyrobený obrazový materiál a pracovní listy. Školní knihovna obsahuje dostatek literatury pro děti a mládež i odborné literatury. Efektivitu výuky zvyšovala pečlivá příprava textů a nákrešů na tabulích.

Psychohygienické a didaktické zásady výuky byly respektovány především v těch vyučovacích hodinách, do kterých učitelé zařazovali nejrůznější oddechové chvíle a psychorelaxační techniky zaměřené na rozvoj fantazie, tvořivosti a odstranění únavy žáků. Pestré střídání nejrůznějších činností bylo pozorováno především v 1. ročníku. Zařazování přímého vedení a samostatné práce většinou odpovídalo probíranému učivu, individuální pracovní tempo však nebylo ve všech případech respektováno. Při hospitacích bylo zjištěno, že někteří učitelé tolerují nesprávné sezení žáků při psaní, vadné držení pera, špatné natočení žakovských sešitů a používání nevhodných psacích potřeb. Zadávané domácí úkoly, přiměřené svým rozsahem a četností, nebyly z hlediska individuálních schopností žáků diferencovány.

Výchova k rozvoji komunikativních schopností, dovedností a návyků (umění mluvit, naslouchat, číst a psát) byla pozorována především v těch vyučovacích hodinách, ve kterých byla uplatňována skupinová práce a řešení úkolů ve dvojicích. Možnost souvislejšího ústního projevu a vyjádření vlastního názoru při respektování odlišného postoje měli žáci zejména v hodinách čtení a literární výchovy a při řešení slovních úloh. V některých vyučovacích hodinách bylo pozorováno nevhodné okřikování žáků učiteli.

Kontrola vybraných žakovských sešitů obou sledovaných předmětů prokázala rozdílnou, často velmi nízkou úroveň grafické úpravy žakovského písma i některých učitelů předepsaných vzorů. Používané sešity v některých případech nemají stejnou liniaturu. Žakovské písemnosti jsou většinou opravovány, důsledně však nebyla prováděna kontrola všech následných oprav.

Český jazyk

Rozvržení učiva českého jazyka v tematických plánech podle vzdělávacího programu Základní škola je v souladu s učebními osnovami pouze v 1. a 2. ročníku. Ve 3. a 5. ročníku tematické plány učiva kopírují obsah používaných učebnic, jenž není plně v souladu s osnovami. Kontrolou pedagogické dokumentace školního roku 2000/2001, pololetních prověrek učiva i kontrolou žakovských knížek a sešitů žáků bylo zjištěno nesprávné probírání a klasifikování tohoto učiva: skloňování podstatných jmen, osoba, číslo a čas sloves, některé slovní druhy (3. ročník), některé tvary přídavných jmen, druhy a skloňování číslovek (5. ročník). Nebyly tak respektovány úpravy a doplňky vzdělávacího programu Základní škola platné od 1. 9. 1998. Ve 3. ročníku nebyl probírán tematický celek o slovním přízvuku. Rozvržení psaní ve 3. ročníku bylo stanoveno povrchně.

Naplánování učiva podle vzdělávacího programu Obecná škola - druhá možnost (4. ročník) je v souladu s jeho osnovami jen částečně. Tematické plány neobsahují některé pasáže mluvnického a pravopisného učiva (skloňování měkkých a tvrdých přídavných jmen, některé druhy podmětů, frekventované spojky apod.), které nebyly v době inspekce ještě probrány. Není tak plně zaručeno splnění učebních osnov deklarovaného vzdělávacího programu v příštím školním roce. Učivo psaní jako organické součásti českého jazyka nebylo

ve 4. a 5. ročníku zapisováno do třídních knih.

Struktura vyučovacích hodin odpovídala stanoveným výukovým cílům a věku žáků. Učivo bylo interpretováno věcně správně, použité metody a formy práce měly kvalitativně velmi rozdílnou úroveň. Výuka byla obsahově vhodně zaměřena na upevňování znalostí mluvnického učiva a rozvoj čtenářských dovedností. Učební látka byla opakována a procvičována formou řízeného rozhovoru, ojediněle pomocí čtení s následným rozbohem a vysvětlením.

Ke zkvalitnění výuky přispělo užití metody srovnávacího opakování, třídění mluvnických kategorií v kruhu s využitím prvků činnostního učení, zařazení netradičního procvičování analýzy a syntézy slabik a slov. Samostatná práce byla zadávána jednotně pro všechny žáky, její vyhodnocení bylo provedeno společně i ve dvojicích. Didaktického efektu bylo dosaženo diskuzí nad čtenou ukázkou textu spojenou s uplatněním mezipředmětových vztahů.

Negativně jsou hodnoceny metodické chyby při výuce čtení a psaní, zadávání časově nepřiměřené a obsahově nepromyšlené samostatné práce, tolerování nesprávných odpovědí žáků včetně ironizování jejich výkonů. V některých vyučovacích hodinách nebyl vytvořen prostor pro samostatné a aktivní učení.

Žáci byli ve výuce motivováni především úvodním seznámením s naukovým cílem, základem průběžné motivace byla aktualizace učiva spojená s pochvalou za předvedený výkon. Hodnocení žáků je prováděno známkami, jejichž množství v žákovských knížkách bylo přiměřené. Znalosti žáků byly prověřovány zejména písemnou formou, v nižších ročnících učitelé využívali i možnosti veřejného ocenění.

Kvalita výuky českého jazyka je hodnocena jako průměrná.

Matematika

Zpracování učiva do časových tematických plánů plně respektuje učební osnovy zvolených vzdělávacích programů jen v 1. ročníku. Ve 2. a 3. ročníku nejsou akceptovány úpravy a doplňky vzdělávacího programu Základní škola (přesun násobilky). Ve 4. ročníku stanovené výukové cíle ve složkách numerace, početní operace, v geometrických činnostech i oblasti užití matematiky zcela neodpovídají standardu vzdělávání. Z důvodu návaznosti na vzdělávací program Základní škola na 2. stupni bylo do výuky zařazeno jako rozšiřující i učivo vyšších ročníků.

Organizace vyučovacích hodin většinou odpovídala specifickým podmínkám jednotlivých tříd. Výběr, sled a množství informací byly přiměřené náročnosti probíraného učiva, zvolené pracovní tempo nebylo ve všech případech adekvátní schopnostem žáků.

ČŠI pozitivně hodnotí efektivní prolínání matematického, mluvnického a prvoučného učiva, užití metody konkretizace a abstrakce, individuální přístup k slabším žákům. Učitelé kladli důraz na rozvoj logického myšlení, skupinovou práci vyhodnocovali individuálně i společně se žáky, při opakování učiva bylo pamatováno na aplikace různých hledisek a příkladů. Princip zpětné vazby byl průběžně uplatňován, podle schopnosti žáků však byly učební úlohy diferencovány jen výjimečně.

Negativně je posuzován převládající frontální způsob výuky spojený s užíváním metod založených na jednoslovných odpovědích žáků, neúčelné využití času při práci u tabule, špatně metodicky zvládnutý algoritmus řešení slovní úlohy, pouze ojedinělé zařazování problémových úloh.

Žáci byli motivováni matematickými hrami a rozcvičkami, vhodnou aktualizací učiva, zařazováním diskuzní metody. Aktivizačně působila beseda, v níž byl žákům poskytnut prostor pro uplatnění životních zkušeností. Hodnocení žákovských výkonů bylo zaměřeno pozitivně,

četnost klasifikace byla přiměřená. Zejména v nejnižších ročnících byly oceňovány snaha a pokrok.

Výuka matematiky měla průměrnou úroveň.

2. stupeň

Společná zjištění týkající se plánování, prostorových a psychohygienických podmínek výuky, komunikace a interakce ve sledovaných předmětech

Učební plán všech tříd je dodržován přesně, týdenní hodinové dotace sledovaných předmětů odpovídají platným učebním dokumentům. Přínosem pro zefektivnění výuky ve třídách 7. - 9. ročníku bylo dělení jedné vyučovací hodiny týdně v předmětech český jazyk a matematika.

Prostorové podmínky školy umožňují plnit vzdělávací program.

Při tvorbě rozvrhu hodin nebyly ve všech případech respektovány didaktické a psychohygienické zásady (zařazení matematiky v rozvrhu tříd 6. – 8. ročníku na šestou vyučovací hodinu, ve třídě VIII. A dokonce dvakrát za týden, nevhodné spojování hodin tělesné výchovy do dvouhodinových bloků). V průběhu vyučování nedbali někteří vyučující na dodržování zásad psychohygieny. ČŠI zjistila chybějící postupy k regeneraci sil a potřebné koncentraci v případě únavy žáků, a to zejména ve čtvrté až šesté vyučovací hodině, nesprávné umístění levorukých žáků v lavici, velikostně nevyhovující lavice. Psychohygieny výuky z hlediska členění vyučovacích hodin a střídání činností byla na průměrné úrovni. Osvětlení a větrání učeben odpovídalo požadavkům školní hygieny.

Učitelé nevěnovali dostatečnou pozornost kontrole sešitů žáků.

Učitelé svým přístupem k žákům pozitivně ovlivňovali psychosociální podmínky výuky. V převažující míře projevovali žáci zájem o výuku, snahu o vzájemný dialog s učiteli. Při společných činnostech probíhala komunikace někdy jen mezi vyučujícími a neaktivnějšími žáky.

Český jazyk

Obsah probraného učiva v jeho celkovém rozsahu pro 6. - 9. ročníku odpovídá učebním osnovám. V plánování učiva a jeho rozvržení do jednotlivých ročníků na školní rok došlo k přesunům učiva s ohledem na používané učebnice, kontinuita výuky nebyla porušena. S cílem sjednotit požadavky vyučujících stanovila předmětová komise závazný počet slohových a kontrolních prací v ročníku i normy pro jejich hodnocení.

Český jazyk je vyučován výhradně učitelkami s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí i kvalifikací pro uvedený předmět.

Žáci jsou vybaveni platnými učebnicemi, nákup ucelených řad učebnic pro jazykové vyučování ani literaturu není dosud ukončen. Žáci i učitelé mají k dispozici dostatek dalších učebních textů a alternativních učebnic. Sbírkou učebních pomůcek obsahuje potřebné jazykové příručky (v nedostatečném počtu je pouze Slovník spisovné češtiny), videotéku a audiotéku pro výuku literatury. K zajištění lepší názornosti postrádají učitelky nástěnné mluvnické přehledy. Výukové programy nejsou v českém jazyce využívány. Školní knihovna je žákům k dispozici v určené době.

Vzhledem ke skladbě rozvrhu v době inspekce sledovala ČŠI pouze vyučovací hodiny jazykového vyučování. V závěrečném období školního roku byla vzdělávacím cílem převážně příprava na kontrolní práci formou opakování a procvičování probraného učiva. Organizace

výuky a zvolené činnosti směřovaly účelně k vytčenému cíli, výjimečně bylo neefektivní časové členění vyučovací jednotky. Výuka byla vedena frontálně, při samostatném plnění zadaných úkolů mohli žáci postupovat individuálním tempem. Vhodně, ale ojediněle byla zařazena skupinová práce, zpětná vazba ke kontrole úspěšnosti byla učitelkami dodržována důsledně. Aktivitu, zájem a pozornost žáků posilovaly soutěživé úkoly, které současně přispěly k jejich relaxaci. Uplatnění mezipředmětových vztahů, individuální přístup k integrovaným žákům, efektivní využití dělené vyučovací hodiny patřily k dalším pozitivním zjištěním ve výuce českého jazyka. Zadávání tvořivých a diferencovaných úkolů k posílení pocitu seberealizace žáků a jejich samostatnosti bylo jen ojedinělé.

Při kontrole žákovských knížek a sešitů se projevila přílišná frekvence prověřování vědomostí formou diktátů.

Výuka českého jazyka měla velmi dobrou úroveň.

Německý jazyk (4. – 9. ročník)

Předmět německý jazyk je zařazen v učebním plánu v tříhodinové týdenní dotaci jako jeden ze dvou možných cizích jazyků v rámci povinné výuky, která již není dále rozšiřována volitelným, případně nepovinným předmětem konverzace v německém jazyce.

Vzdělávací cíle vyučovacích hodin odpovídaly učebním osnovám, byly stanoveny přiměřeně náročně podle jazykové vyspělosti žáků.

Ve 4. a 5. ročníku vyučuje učitelka s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí pro daný typ a stupeň školy, která získala oprávnění pro výuku německého jazyka v uvedených ročnících absolvováním kurzu v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. V 6. - 9. ročníku je zajištěna výuka tohoto předmětu učitelkou, která nemá žádné pedagogické vzdělání. Tato skutečnost se projevila nepříznivě v kvalitě výuky, a to zejména z hlediska dodržování metodických postupů a didaktických zásad.

Na 1. stupni probíhá výuka předmětu v kmenových učebnách, skupiny žáků 6. - 9. ročníku byly vyučovány v odborné jazykové učebně. Její vybavení a úprava nejsou funkční ani podnětné. Vzhledem k rozdílnému vzrůstu žáků 6. - 9. ročníku není vyhovující skladba žákovského nábytku, jeho rozmístění plně neumožňuje vzájemnou komunikaci mezi žáky. V učebně není instalována audiovizuální technika, výzdoba učebny je minimální a neúčelná, nevztahuje se k probíranému učivu ani k reáliím německy mluvících zemí, žákům zde nejsou k dispozici slovníky, časopisy a další učební texty. Názornost výuky na 1. stupni byla zajištěna použitím různých pomůcek (radiomagnetofon, slovní a ilustrační karty) a připravenými texty na tabuli. Žáci 4. - 9. ročníku pracují s jednotným učebnicovým souborem s novou pravopisnou normou.

Psychohygienu výuky byla respektována důsledně ve 4. a 5. ročníku častým střídáním různých činností, změnou pracovního místa, zařazením písní, her, dramatizací a soutěží.

Specifickým cílům vzdělávání v cizím jazyce a věkové i jazykové vyspělosti žáků byla přizpůsobena organizace výuky i vhodná volba vyučovacích metod učitelkou na 1. stupni. Organizační pokyny byly jasné, žákům srozumitelné a v odpovídající míře udělované německy. Rozmanitými činnostmi, při nichž byl kladen důraz na rozvoj řečových dovedností žáků, se dařilo vytčené vzdělávací cíle splnit. Ve výuce 4. a 5. ročníku hodnotí ČŠI kladně zejména dodržování zásad názornosti a přiměřenosti, dostatek vytvářených příležitostí pro komunikaci učitelky se žáky a důsledné vyžadování odpovědí celými větami se správnou výslovností. V menší míře byla procvičována vzájemná komunikace žáků. Vyučovací čas byl využit efektivně.

Ve výuce na 2. stupni se projevily zásadní nedostatky, výrazně převažoval mluvní projev

učitelky nad činnostmi žáků, výuka byla vedena výhradně frontálně (zpravidla bez použití německého jazyka). Chyběla interaktivní komunikace při skupinové práci a další aktivizující učební metody vyžadující od žáků kooperaci. Vyučovací čas byl věnován zejména písemnému procvičování mluvnického učiva, často bez potřebné zpětné vazby.

Význam vstupní a průběžné motivace byl vyučující na 2. stupni podceněn. Naopak časté pochvaly a průběžné hodnocení výkonů žáků ve 4. a 5. ročníku ovlivňovaly účinně jejich zájem, pozornost a sebevědomí. Aktivizace formou didaktických her a soutěží přinesla žákům uvolnění a radost z úspěchu.

Výuka německého jazyka byla celkově na průměrné úrovni.

Matematika

Rozvržení učební látky a řazení jednotlivých celků v tematických plánech učiva korespondovalo s učebními osnovami. Funkčnost zpracovaných plánů byla rozdílná. Stanovené cíle jednotlivých vyučovacích hodin byly v souladu s učebními osnovami a vyučující je přizpůsobovali danému složení třídy.

Personální podmínky výuky byly příznivé. Výuku zabezpečovali učitelé s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí a specializací pro daný předmět.

Vybavení kabinetu matematiky učebními pomůckami je na průměrné úrovni, jejich využití ve sledovaných hodinách bylo malé, nejčastěji se používaly tabulové nářadí a kalkulátory, které přispívaly k zefektivnění výuky. Žáci jsou vybaveni vhodnou ucelenou učebnicovou řadou a pracovními sešity.

Práce jednotlivých učitelů v hodinách měla rozdílnou úroveň. Většinou pracovali se žáky frontálním způsobem a snažili se je vhodně aktivizovat. Výuka se zpravidla vyznačovala dobře promyšlenou organizací a vhodně použitými metodami a formami práce, příhodným pracovním tempem, společným vyvozováním učiva a častým poskytováním zpětné vazby. Náročnost učiva i zvolené vyučovací metody k dosažení stanoveného naukového cíle byly přiměřené, v případě potřeby učitelé uplatnili individuální přístup k žákům. Práce ve skupinách s vnitřní diferenciací podle výkonnosti jednotlivých žáků, zaměřená na řešení modelové situace z praxe, byla výjimečná. Rozvíjení kooperace mezi žáky i vhodné mezipředmětové vztahy přispívaly ke zvýšení efektivity výuky. Ve všech hodinách převládalo pozitivní hodnocení výkonu žáků, které bylo objektivní a vyučujícími vždy zdůvodněné.

Někteří učitelé používali jednotvárné formy práce a nedařilo se jim udržet pozornost žáků v průběhu celého vyučování. Ojedinelé rezervy byly v rozvoji komunikativních schopností žáků, učitelé jim dávali malou možnost k souvislému ústnímu projevu. Vyučovací čas nebyl ve všech případech využit efektivně. V závěru vyučovacích hodin někdy scházel čas na shrnutí učiva a systematizaci poznatků.

Kvalita vzdělávání v matematice je velmi dobrá.

Přírodopis

Předmět se vyučuje podle schválené varianty učebních osnov Ekologický přírodopis. Učivo je do jednotlivých ročníků rozvrženo vhodně, v doporučeném množství jsou plánovány laboratorní práce. V průběhu hospitací bylo zjištěno, že učební osnovy jsou plněny.

Přírodopis vyučují dvě učitelky se stanovenou odbornou a pedagogickou způsobilostí, z nichž jedna nemá specializaci pro uvedený předmět.

Škola nemá odbornou učebnu, nutnost výuky v kmenových učebnách znesnadňuje využití prostředků audiovizuální techniky a převážně starších učebních pomůcek.

Při výuce převažovaly efektivní metody a formy práce - skupinové činnosti, samostatně řešené úkoly se společným vyhodnocením, referáty, materiálně velmi dobře zabezpečená a didakticky dobře zvládnutá laboratorní práce. Žáci byli výše uvedenými metodami vhodně motivováni, jejich interakce a komunikace s učitelkou i mezi sebou navzájem byla bezproblémová. Při výuce prováděné metodou výkladu byla aktivita žáků nižší. Hodnocení jejich výkonů bylo zaměřeno pozitivně.

Škola se pravidelně zúčastňuje okresního kola biologické olympiády.

Kvalita výuky přírodopisu byla velmi dobrá.

Zeměpis

Členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s učebními osnovami. Kontrolou bylo zjištěno, že učební osnovy jsou plněny.

Předmět vyučují učitelky se stanovenou odbornou a pedagogickou způsobilostí pro daný typ školy i specializací pro zeměpis.

Výuka probíhala v kmenových prostorově vyhovujících učebnách, jejichž prostředí bylo z hlediska sledovaných předmětů málo podnětné. Škola vlastní prostředky audiovizuální techniky včetně videotéky a výukových počítačových programů. Absence specializované učebny zeměpisu a velké vytížení učebny informatiky však ztěžuje jejich využití. V průběhu kontrolované výuky nebyly výše uvedené prostředky použity. Vybavení kabinetu zeměpisu učebními pomůckami splňuje požadavky zvoleného vzdělávacího programu.

Organizační pokyny učitelek byly žákům jasné a srozumitelné. Výběr, množství a uspořádání učiva byly z hlediska náročnosti přiměřené.

Při vyučování byly využívány především metody výuky činnostního charakteru, které žáky aktivizovaly. Efektivní a výrazně motivační bylo zařazení skupinové práce žáků na tvorbě společné mapy probíraného kontinentu, při níž byly využity dosavadní znalosti žáků i jejich manuální zručnost. Pozitivně je hodnoceno zařazování připravených žákovských referátů. Při řešení problémových situací se žáci mohli volně vyjadřovat, jejich názory byly respektovány. Výkony žáků byly v průběhu výuky slovně hodnoceny, klasifikovány byly nejen jejich ústní a písemné projevy, ale také orientace na mapě, referáty, samostatná práce a další aktivity. Interakce a komunikace žáků s učitelkami byly většinou na velmi dobré úrovni.

Témata praktického zeměpisu jsou procvičována na zeměpisných vycházkách. Škola se pravidelně zúčastňuje okresního kola zeměpisné olympiády. Ve školním roce 2000/2001 dosáhl žák školy velmi dobrého umístění v krajském kole této soutěže.

Výuka zeměpisu byla na velmi dobré úrovni.

Chemie

Předmět je vyučován v 8. a 9. ročníku po dvou vyučovacích hodinách týdně. Rozvržení učiva do jednotlivých ročníků je provedeno v souladu s doporučením učebních osnov, v obou ročnících je vytvořen dostatečný prostor pro upevnění učiva v závěru školního roku. Volitelné ani zájmové útvary s orientací na tento předmět nebyly žákům nabídnuty.

Personální podmínky jsou vynikající, chemii vyučují dva učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro daný typ školy i specializací pro předmět.

Nutnost využívání odborné učebny chemie současně jako učebny kmenové klade zvýšené nároky na její údržbu a částečně znesnadňuje vyučujícím přípravu na výuku. Učebna není vybavena didaktickou technikou. Využití videoprojekce je spojeno s přesunem žáků. Po stránce materiální je předmět zabezpečen ucelenou řadou učebnic, dostatečným množstvím

názorných pomůcek, nástěnných přehledů, chemikálií a laboratorního skla. Pro samostatnou práci žáků jsou často využívány soubory pracovních listů připravené vyučujícími k jednotlivým tematickým celkům.

ČŠI pozitivně hodnotí zaměření vyučujících na specifické cíle předmětu, především spojování teoretických poznatků s praktickým životem. Sledované vyučovací hodiny se vyznačovaly účelností používaných metod práce ve vztahu ke stanoveným výukovým cílům, jimiž byly závěrečné opakování a procvičování učiva. Převažoval frontální způsob výuky, skupinová práce nebyla zařazována. Při společných i samostatných činnostech žáci řešili úkoly, které vyváženě směřovaly k pamětní reprodukci poznatků i k rozvoji logického myšlení. Náročnost zadávaných úkolů k samostatné práci byla přiměřená, důraz byl kladen na základní učivo. Změny učebních činností příznivě ovlivňovaly celkovou výkonnost žáků. Individuální rozdíly v jejich schopnostech respektovali učitelé odlišným rozsahem úkolů, jejich náročností i mírou poskytované individuální pomoci. Názornosti výuky věnovali učitelé většinou dostatečnou pozornost (ukázky chemických látek, laboratorních potřeb a vhodné využití tabule). Pozitivně je hodnocena snaha o systemizaci učiva, vedení žáků k nacházení souvislostí mezi jednotlivými poznatky a zařazování jednoduchých problémových úkolů spojených s vyhledáváním informací a zdůvodňováním řešení.

Žákům byl ve všech zhlédnutých vyučovacích hodinách vytvořen dostatečný prostor pro seberealizaci, byli vhodně motivováni především aktualizací učiva, přiměřeností úkolů, možností uplatnit své poznatky a zkušenosti a pozitivním přístupem vyučujících při hodnocení jejich výsledků.

Kvalita výuky chemie je hodnocena jako velmi dobrá.

Informatika

Předmět informatika (rozšířené vyučování) je v učebním plánu školy zařazen s dvouhodinovou týdenní dotací pro všechny žáky 6. - 9. ročníku. Výuka je rozdělena do dvou etap. V první etapě si žáci 6. a 7. ročníku osvojují primární obsluhu výpočetní techniky a ovládnutí tabulkového procesoru, textového a grafického editoru na základní uživatelské úrovni, přičemž hlavní důraz je kladen na řešení jednoduchých praktických úkolů. Ve druhé etapě se žáci 8. a 9. ročníku seznamují již podrobně s technickým vybavením počítače, získávají znalosti v oblasti provádění základní diagnostiky počítače a antivirových opatření, prohlubují si znalosti v práci s textovým editorem a tabulkovým procesorem, vytváří samostatně WWW prezentace a učí se programovat. Obsah předmětu umožňuje žákům pracovat efektivně s informacemi, poznávat moderní informační a komunikační technologie, rozvíjet logické myšlení a aplikovat získané znalosti při řešení samostatných úkolů.

Personální podmínky pro předmět jsou vynikající, vyučující je odborně i pedagogicky způsobilý pro výuku na daném typu školy i s příslušnou specializací.

Škola má dvě odborné učebny výpočetní techniky s 22 počítači, barevnou inkoustovou tiskárnou a scannerem. Menší učebna je vybavena 8 multimediálními přístroji, jež jsou využívány pro výuku cizích jazyků, především anglického jazyka. Zařízení větší učebny je určeno hlavně pro potřeby informatiky. Počítače v obou místnostech jsou propojeny v lokálních sítích s připojením na mezinárodní počítačovou síť Internet. Učebny jsou dostatečně prostorné, na stěnách je prezentováno množství názorného materiálu ve vztahu k výuce. Z hlediska technického i programového vybavení mají všechny přístroje náležitou konfiguraci pro výuku naplánovaného učiva. Škola nevybavila žáky učebnicemi, pro činnost v hodinách a domácí přípravu jsou používány vhodné pracovní sešity zpracované školou, které jsou žákům poskytovány za poplatek.

Struktura sledovaných vyučovacích hodin odpovídala výukovým cílům. Pokyny učitele byly jasné, výklad učiva srozumitelný a názorný. Při zpracovávání žákovských projektů na dané téma byly vhodně podporovány tvůrčí přístup, aktivita, sebekontrola a kooperace mezi žáky. Pozitivně je hodnoceno diferencované zadávání samostatných projektů podle jejich výkonnosti. Výuka se důsledně opírala o praktickou práci žáků s výpočetní technikou, vyučující k nim uplatňoval v průběhu výuky individuální přístup, kontroloval jejich práci a ověřoval si pochopení učiva. Rozvoji řečových schopností žáků však byla věnována malá pozornost. Hodnocení jejich výkonů bylo prováděno přehledně a pravidelně na základě velmi dobře propracovaného systému testování znalostí, se kterým byli žáci seznámeni. Klasifikace v žákovských knížkách poskytuje zákonným zástupcům žáků dostatek informací.

Výuka informatiky byla na vynikající úrovni.

Praktické činnosti

Předmět je ve všech ročnících 2. stupně vyučován v jednodinové týdenní dotaci. V rozvržení učiva do jednotlivých ročníků je v chlapeckých skupinách preferována výuka tematických celků v jednorázových blocích, v dívčích skupinách je využito cyklického způsobu zařazení učiva. Plánování je částečně formální, většina činností prováděných ve sledovaných vyučovacích hodinách neodpovídala předloženým tematickým plánům. Kontrolou třídních knih a sešitů žáků (chlapecké skupiny) bylo zjištěno, že není dostatečně respektován činnostní charakter tohoto předmětu, praktické činnosti netvoří základ zvolených tematických celků.

Předmět vyučují dva učitelé, oba splňují stanovené kvalifikační požadavky pro výuku na daném stupni a typu školy, pouze jeden má specializaci pro tento předmět.

S výjimkou školního pozemku má škola odpovídající prostorové podmínky. Praktické činnosti jsou vyučovány v běžných učebnách, cvičné kuchyni a školní dílně. Efektivitu výuky a pravidelné využívání odborných učeben nepříznivě ovlivňují vysoké počty žáků v některých skupinách (přesahují daný počet pracovních míst). Pro výuku předmětu nebyli žáci vybaveni učebnicemi.

Pro většinu sledovaných vyučovacích hodin byla charakteristická vhodná stavba, promyšlená organizace činností žáků, která jim umožňovala pracovat individuálním tempem, a správný metodický postupe vyučujících. Nedostatky se v tomto směru vyskytly pouze ojediněle. Prováděné činnosti byly přiměřené schopnostem žáků. Jejich samostatné práci předcházela slovní i praktická instruktáž, vyučující vhodně usměrňovali činnost žáků při průběžně prováděné kontrole, kterou spojovali s případnou pomocí nebo radou.

Většina žáků pracovala se zájmem a snahou zvládnout praktické činnosti s co nejlepším výsledkem.

Vzhledem k tomu, že není dostatečně respektován činnostní charakter předmětu, je kvalita výuky hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Česká školní inspekce hodnotí kvalitu vzdělávání ve sledovaných předmětech jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY

Základní charakteristika školní družiny

Školní družina zajišťuje ranní a odpolední provoz, prázdninový provoz není zaveden. V současné době navštěvuje tři oddělení školní družiny 75 žáků 1. – 5. ročníku. Na částečnou úhradu neinvestičních nákladů spojených s provozem školní družiny stanovil zřizovatel rodičům žáků pevný měsíční příspěvek.

Podmínky výchovně-vzdělávací činnosti

Všechny vychovatelky školní družiny splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, vedoucí vychovatelka je určena. Školní družina má k dispozici tři samostatné herny (v jedné z nich probíhá výuka cizích jazyků) a kabinet. Místnosti jsou vybaveny převážně starším udržovaným nábytkem. Prostředí družiny je podnětné, žáci se podílejí na estetické výzdobě interiéru školy. ŠD užívá k činnosti také školní tělocvičnu a odpočinkový kout v areálu školy. Družina je dostatečně vybavena učebními pomůckami, výtvarným a herním materiálem i tělovýchovným náčiním. Fond pomůcek a školních potřeb je pravidelně doplňován.

Zásady bezpečnosti a psychohygieny včetně pitného režimu jsou respektovány. Stanovený režim dne je vyvážený, pobyt dětí venku je do činnosti družiny zařazován v dostačující míře.

Řízení školní družiny

Výchovně-vzdělávací činnost navazuje na zvolený vzdělávací program školy. Ředitel schválil celoroční plán výchovných činností ŠD, který je společný pro všechna oddělení. Plán postihuje základní podmínky organizace práce družiny, stanovuje specifické úkoly pro jednotlivé vychovatelky a podrobně rozpracovává denní režim. Úkoly jsou termínovány se stanovením konkrétní odpovědnosti za jejich splnění. Vychovatelky zpracovávají roční tematické plány, ve kterých se prolínají všechny zájmové činnosti. Na plány organicky navazují podrobně zpracované týdenní programy, v nichž jsou zastoupeny jednotlivé výchovné složky a střídají se odpočinkové, rekreační i zájmové činnosti. Zpracovaný vnitřní řád družiny je funkční.

Počet přihlášených a zapsaných žáků nepřesahuje stanovený limit. Provoz školní družiny je vhodně rozvržen, žákům a jejich rodičům vyhovuje. Jeho rozsah byl ředitelem školy projednán se zřizovatelem. Povinná dokumentace je přehledně a funkčně vedena. Vychovatelky se zúčastňují jednání pedagogické rady, úzce spolupracují s ostatními pedagogickými pracovníky, zejména při organizaci kulturních, společenských a sportovních akcí. Oblast metodiky práce s dětmi včetně pracovních technik je konzultována v rámci metodického sdružení školních družin obvodu Hranice.

Bohatá zájmová činnost školy částečně limituje výchovně-vzdělávací program ŠD. V rámci její činnosti pracují tři zájmové kroužky (aerobic, country tance a hra na zobcovou flétnu). Na veřejnosti se ŠD prezentuje řadou kulturních programů a výstavami žákovských prací.

Organizace a průběh výchovně-vzdělávací činnosti školní družiny, včetně motivace a komunikace

Ve sledovaných odpočinkových a rekreačních činnostech vychovatelky ponechaly dětem dostatek času a prostoru pro spontánní aktivity, individuální a skupinovou práci, respektovaly jejich zájmy a potřeby. Organizace činnosti umožnila všem aktivní spoluúčast a seberealizaci.

Zvolené metody a formy práce odpovídaly specifickým požadavkům pedagogiky volného času

i daným podmínkám a složení oddělení. Sledované činnosti byly zaměřeny na rozvoj smyslové výchovy, vzdělávací postupy s účinnou motivací byly pro žáky dostatečně atraktivní a přiměřené jejich věku. Bylo využito emocionálního účinku společně vyprávěných příběhů, v zájmové pracovní činnosti byl podporován rozvoj fantazie a estetického citění žáků. K těmto cílům byly tvořivě využívány prostory heren. Manipulační schopnosti žáků byly rozvíjeny prací s papírem a barvou, efektní využívání tělovýchovného nářadí přispívalo k utváření elementárních pohybových dovedností. Motivace ke všem sledovaným činnostem byla aktivizující a podnětná.

Celkové hodnocení podmínek, kvality řízení a organizace výchovně-vzdělávací činnosti školní družiny

Všechny činnosti školní družiny byly prováděny plánovitě a měly nadprůměrnou úroveň. Vychovatelky splňují podmínky odborné způsobilosti. Materiální podmínky, rozvoj komunikativní dovednosti žáků a jejich motivace jsou velmi dobré.

V činnosti školní družiny výrazně převažovala pozitivita.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry na pětileté období od 1. září 2000 jsou formulovány v strategickém plánu rozvoje školy, který byl projednán pedagogickou radou na jejím jednání v srpnu 2000. Z analýzy výchozí situace vyplývá deklarovaná a vedením školy prioritně prosazovaná základní filozofie ve výchovně-vzdělávací činnosti, při níž je respektována především osobnost žáka. Stanovené strategické cíle s vymezením priorit a jejich časovým harmonogramem, které směřují k nově budované profilaci školy a k uspokojování potřeb a očekávání žáků, neodpovídají současným materiálním a personálním podmínkám školy. Vyžadují od pracovníků vynalézavost, součinnost, činnost a aktivitu v dalším vzdělávání, především v oblasti psychologie, pedagogiky a informatiky. Úkoly, které souvisejí se zahájením rozšířeného vyučování informatiky a přípravou rozšířeného vyučování tělesné výchovy, i další dílčí úkoly se daří postupně realizovat. Koncepční záměry rozvoje školy jsou hodnotné a přispívají k prosazení školy v současném konkurenčním prostředí.

Cíle z hlediska dlouhodobých koncepčních záměrů se promítají do programu školy na školní rok 2000/2001. Úkoly jsou konkrétní, pro jejich realizaci jsou určeny zásadní principy a priority k vytvoření příznivých podmínek vzdělávání. Při studiu materiálů a dokumentace školy ČŠI zjistila neúplnost a administrativní nedostatek ve schvalovacím řízení učebního plánu rozšířeného vyučování informatiky. V průběhu inspekce byla tato nesrovnalost vysvětlena a dořešena.

Účelem měsíčních plánů, které jsou předem projednávány na pravidelných poradách s pracovníky školy, je zajištění zpětné vazby o průběhu a kvalitě splněných úkolů a stanovení termínovaných a adresných úkolů na další měsíc.

Při volbě vzdělávacího programu, základního koncepčního materiálu školy, v souvislosti s náhlým a nepromyšleným ukončením výuky podle vzdělávacího programu Obecná škola a přechodem na vzdělávací program Základní škola nebyla dodržena kontinuita ve vzdělávání na obou stupních. Kontrolou učebních plánů jednotlivých ročníků na školní rok 2000/2001 zjistila ČŠI rozpor v týdenní hodinové dotaci tříd 4. ročníku, platný učební plán nebyl dodržen.

Nedostatky byly zjištěny v rozvržení učební látky stanovené učebními osnovami ve 2., 3. a 5. ročníku. Nejsou akceptovány Úpravy a doplňky základní pedagogické dokumentace vzdělávacího programu Základní škola schválené MŠMT pod čj. 250 18/98-22, které jsou platné od 1. 9. 1998.

Na základě zjištěných potřeb a velkého zájmu žáků byla sestavena pestrá nabídka zájmových útvarů zejména z oblasti esteticko-výchovné, dále sportovní a naučné, které navštěvuje téměř 62 % žáků školy. Tato skutečnost odpovídá deklarovanému prioritnímu cíli programu školy na školní rok 2000/2001.

Vzhledem k porušení kontinuity ve vzdělávání žáků na obou stupních školy a nepřesnosti v učebním plánu vzdělávacího programu Obecná škola hodnotí ČŠI kvalitu, rozsah a účelnost plánování jako průměrné.

Organizování

Vedení školy tvoří ředitel a jedna zástupkyně ředitele. Dokumentace související s organizací chodu školy je ředitelem zpracovaná na profesionální úrovni, je přehledná a funkční. Písemně jsou vypracovány pracovní náplně vedoucích, ekonomických i provozních pracovníků. Dokumenty poskytují přehled o povinnostech a právech jednotlivých zaměstnanců a také o jejich kompetencích. Vedoucí pracovníci školy mají přesně stanoveny oblasti svého působení s vymezenými pravomocemi a odpovědností. Z hlediska efektivního využívání mzdových prostředků je zřízení samostatné funkce energetika školy neopodstatněné. Činnosti energetika mohou být součástí pracovních náplní provozních zaměstnanců. Poradními orgány ředitele školy jsou pedagogická rada a ustavené metodické orgány (dvě metodická sdružení na 1. stupni a tři předmětové komise na 2. stupni školy).

V rozvrhu hodin a organizaci vyučování byly z hlediska respektování psychohygienických zásad shledány nedostatky (viz společná zjištění). Škola má zpracovaný vlastní klasifikační řád, vycházející z obecně platného předpisu, a vnitřní řád školy, který byl schválen na jednání pedagogické rady. Povinná pedagogická dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech, na zjištěné nedostatky v jejím vedení byl ředitel školy upozorněn (přelepování a prepisování zápisů, chybějící nebo příliš obecné zápisy učiva v třídních knihách, absence záznamů o udělených výchovných opatřeních v katalogových listech žáků aj.). Protokoly o opravných zkouškách jsou vedeny správně, rozhodnutí vydaná ředitelem školy jsou jednoznačná a na patřičné formální i obsahové úrovni.

Vnitřní informační systém umožňuje spolehlivý transfer pokynů a sdělení od vedení školy k příslušným adresátům. K informovanosti pracovníků jsou využívány běžné nástroje (pravidelné porady, měsíční plány, vývěsky, oběžníky, osobní kontakt), žákům jsou informace předávány prostřednictvím třídních učitelů a na vývěskách na chodbách školy. Informovanost zákonných zástupců žáků je ve všech směrech řádně zajištěna (pravidelné měsíční konzultace pro rodiče, operativní třídní schůzky, pravidelná písemná sdělení rodičům po každé pedagogické radě).

Na veřejnosti se škola prezentuje aktivitami v oblasti kultury a sportu a pravidelnými informacemi v regionálním tisku. Vhodným způsobem je činnost školy prezentována prostřednictvím vlastních WWW stránek na Internetu (především v oblasti výuky informatiky).

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000 je zpracována v souladu s právními předpisy. Je přehledná a výstižná, obsahuje dostatečné informace o činnosti školy a výsledcích výchovy a vzdělávání žáků, slouží dobře k prezentaci školy na veřejnosti. Byla prokazatelně projednána se všemi pracovníky.

V personální oblasti se finanční kontrola zaměřila na dodržování ustanovení zákoníku práce

související s vedením osobní agendy. Namátkově bylo zkontrolováno patnáct pracovních smluv, u kterých nebyly zjištěny žádné nedostatky. Sjednaný obsah pracovní smlouvy mění organizace písemně dodatkem k pracovní smlouvě. Kontrolovány byly i vedlejší činnosti v dalším pracovním poměru sjednané na funkci topiče (úvazek 0,5) a funkci energetika (úvazek 0,2). Kontrola se zaměřila také na dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr uzavírané s pedagogickými pracovníky. Dohody o činnosti a dohody o provedení práce se týkaly vedení zájmových kroužků a pořádání sportovních a jiných akcí. Obsahovaly všechny předepsané náležitosti a byly uzavřeny v souladu s platným právním předpisem.

Ve mzdové oblasti bylo kontrolováno zařazování zaměstnanců do platových tříd, výše přiznaných příplatků za vedení a výše příplatků za třídnictví. Kontrola prokázala, že při vyplácení příplatků za vedení nepostupovala škola v souladu s vlastním Vnitřním personálním a mzdovým předpisem, neboť u dvou pracovníků (vedoucí školní jídelny a školník) přiznala a vyplácela příplatky za vedení vyšší, než jaké byly určeny rozpětím dle počtu podřízených zaměstnanců. Dále bylo zjištěno, že pracovníkům školy zaměstnaným v hlavním a dalším pracovním poměru byl vydáván jeden souhrnný výplatní lístek, který nerozlišoval jednotlivé složky platu a provedené srážky, což je v rozporu s platným právním předpisem. V ostatních kontrolovaných oblastech nebylo zjištěno žádné porušení platných právních předpisů.

Finanční prostředky fondu kulturních a sociálních potřeb (FKSP) byly ukládány na samostatně vedeném běžném účtu. Zásady jejich použití byly zapracovány do Vnitřního personálního a mzdového předpisu platného pro rok 2000. S rozpočtem fondu byli seznámeni všichni zaměstnanci na pedagogické radě. Z účetních dokladů bylo zjištěno, že finanční prostředky FKSP byly použity na stravování, rekreaci, dary, penzijní připojištění a zlepšení pracovního prostředí. Tvorba fondu a čerpání jeho finančních prostředků byly v souladu s vyhláškou MF č. 310/1995 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů.

Ve škole bylo vedeno účetnictví podvojně, bez pomoci výpočetní techniky. Pro ověření čerpání státní dotace byla předložena ručně vedená konta jednotlivých nákladových účtů, pokladní kniha, kniha faktur a sborníky průúčtování. Kontrola prověřila všechny účetní doklady (faktury a pokladní doklady) ve vztahu k finančním prostředkům přiděleným školským úřadem na rok 2000. Při vedení účetnictví byla dodržena účtová osnova a postupy účtování.

Ve školní jídelně se stravovali kromě žáků a zaměstnanců školy i cizí strážníci. Jídelna zabezpečovala také stravu pro akce, které probíhaly ve škole v přírodě Středolesí. Kontrolou účetních podkladů ŠJ bylo zjištěno, že výdej potravin pro cizí strážníky a pro jednotlivé akce ve škole v přírodě nebyl podložen samostatnou výdejkou. Chyběl tedy přesný podklad pro zúčtování nákladů těchto aktivit. Vedení účetnictví v těchto případech nebylo průkazné, totéž platí o vypracování kalkulace mzdové a provozní režie pro rok 2000, došlo tak k porušení zákona o účetnictví. Při kontrole náležitostí vystavených a přijatých účetních dokladů jako originálních písemností nebylo zjištěno porušení obecně závazných právních předpisů.

Pracovní doba provozních zaměstnanců i vedoucí školní jídelny je stanovena v souladu se školním řádem a odpovídá podmínkám provozu.

Poskytování stravovacích služeb ve ŠJ není v souladu s obecně závazným předpisem, kterým se stanoví hygienické požadavky na prostory a provoz škol, předškolních zařízení a některých školských zařízení, neboť se časově překrývá výdej jídla cizím strážníkům a žákům. Evidence strážníků včetně odhlášek a zúčtování stravného je sledována na počítači. Při odběru oběda se strážníci přihlašují čipovými kartami a po skončení expedice je znám přesný počet vydaných jídel.

Pedagogický dozor je v době stravování žáků ve ŠJ zajištěn. Jídelna je vhodně vybavena a vkusně vyzdobena.

Organizování činnosti školy má průměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Z hlediska humanizace v řízení školy je podporována tvořivost, spolupráce a odpovědnost všech pracovníků při vytváření učebních podmínek a při zkvalitňování výsledků výchovy a vzdělávání žáků. Ve vedení pracovníků ředitel preferuje osobní kontakt s jednotlivými učiteli, zjištěné nedostatky s nimi operativně řeší. Začínající, nekvalifikované učitelce však nebyla věnována patřičná pozornost.

Specifikou školy je účinné motivování pracovníků - každý učitel zpracovává osobní program, v němž uvádí, čeho chce dosáhnout v průběhu školního roku nad rámec svých pracovních povinností. V pololetí a na konci školního roku každý učitel provádí písemné sebehodnocení. Ředitel školy využívá takto získané informace při plánování a operativním řízení. Výrazně motivačně též působí pochvala učitelů za dobře splněný úkol, uvedená v měsíčních plánech. Pořádáním tzv. Rodičovské univerzity se škola snaží získat ke spolupráci i rodičovskou veřejnost.

ČŠI pozitivně hodnotí zapojení učitelů do vedení zájmových útvarů i do organizování soutěží a olympiád. Mimořádná pozornost je věnována vzdělávání učitelů v oblasti výpočetní techniky. Učitelé mají k dispozici odborné a metodické časopisy a odbornou literaturu ve školní knihovně.

Pro přiznávání nenárokových složek platu má ředitel školy vypracována kritéria, jež jsou součástí Vnitřního personálního a mzdového předpisu, se kterým byli pracovníci seznámeni. V kontrolovaném období roku 2000 byly osobní příplatky vypláceny značně nerovnoměrně, každý měsíc byly přehodnocovány, a tím nebylo využito dlouhodobé motivační funkce této nenárokové složky platu. Ve 3. čtvrtletí roku 2000 bylo osobní ohodnocení po dobu tří měsíců pozastaveno většině pedagogických pracovníků.

Odměny jsou přiznávány za úspěšné splnění mimořádného nebo zvlášť významného pracovního úkolu. V roce 2000 byly vyplaceny pouze řediteli školy, zástupkyni ředitele, dvěma učitelkám a vedoucí ŠJ. Z této skutečnosti vyplývá, že vedení školy nevyužilo finanční stimulaci k motivování ostatních pracovníků školy.

Z celkových vyplacených mzdových prostředků za rok 2000 činily osobní příplatky 7,7 % a odměny pouze 0,6 %. Přiznávání a vyplácení nenárokových složek platu nebylo v roce 2000 v souladu s Pokynem MŠMT k poskytování osobních příplatků čj. 15 997/95-42, dle kterého má docházet k přehodnocení osobních příplatků maximálně dvakrát do roka.

Výroční zpráva o činnosti školy má analytický charakter. V jejím závěru ředitel kriticky hodnotí, jak učitelé splnili své osobní programy a jak škola splnila svůj výchovně-vzdělávací cíl. Výsledky hodnocení ředitel využívá při plánování další činnosti školy.

Vedení a motivování pracovníků má průměrnou úroveň.

Kontrolní mechanismy

V rámci orientační inspekce se ČŠI zaměřila především na uplatňovaný systém a rozsah kontrolních mechanismů v oblasti kvality výchovy, vzdělávání a hospodaření školy.

Průběh a podmínky výchovně-vzdělávacího procesu sleduje vedení školy plánovitě, v souladu se stanovenou odpovědností za řízení daného stupně školy. Hospitační činnost je vcelku systematická, zahrnuje poměrně širokou škálu vyučovacích předmětů, neobsahuje kontrolu výchovně-vzdělávací činnosti školní družiny. Náležitá pozornost nebyla věnována výuce německého jazyka, přestože je ve třídách 2. stupně zabezpečena začínající a nekvalifikovanou

vyučující. K termínu inspekce byly hospitace provedeny přibližně u 90 % učitelů. Záznamy z hospitací svědčí o širším pohledu vedení školy na kvalitu výuky. Byl sledován např. cíl a atmosféra vyučovací hodiny, činnost žáků, vyučujících, komunikace, vedení dokumentace. Sledované oblasti a případná doporučení vyučujícím jsou v souladu s úkoly, které byly stanoveny plánem práce školy na školní rok 2000/2001 (principy vzdělávacího programu i procesu). Poznatky z kontrolní a hospitační činnosti projednává vedení školy s vyučujícími individuálně, se zobecněnými zjištěními je seznamuje také na poradách.

K posouzení práce školy využívá i další prostředky, např. statistické přehledy, dotazníky pro žáky 9. ročníku, sleduje výsledky kontrolních prací z matematiky a českého jazyka, informace čerpá také z plánů osobního rozvoje učitelů. Rozsah a systém kontrolní činnosti poskytují vedení školy vcelku dostatečné množství informací pro objektivní posouzení kvality a úrovně výchovně-vzdělávací práce, porovnání záměrů školy a dosažených výsledků i přijímání odpovídajících opatření. Rezervy byly zjištěny v systému kontroly plánování a rozvržení obsahu učební látky vyučujícími, plnění učebních osnov a v kontrole dokumentace vedené třídními učiteli. Čerpání finančních prostředků ředitel školy průběžně sleduje.

Kontrolní mechanismy mají průměrnou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy má ve všech sledovaných oblastech průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU A KONTROLA DODRŽOVÁNÍ OBECNĚ ZÁVAZNÝCH PŘÁVNÍCH PŘEDPISŮ
--

Hodnocení čerpání neinvestičních výdajů (NIV)

Kontrola využívání rozpočtových prostředků přidělených škole ze Školského úřadu Přerov (ŠÚ) se zaměřila na rozpočtový rok 2000.

Rozpočet školy pro rok 2000 včetně všech úprav:

celkové neinvestiční výdaje ze ŠÚ	9.446.930,00 Kč
z toho mzdové prostředky	6.507.603,00 Kč
ostatní platby za provedenou práci (dále jen OPPP)	152.524,00 Kč
zákonné odvody z mezd	2.461.196,00 Kč
ostatní neinvestiční výdaje (dále jen ONIV)	325.607,00 Kč

Rozepsané finanční prostředky státního rozpočtu na neinvestiční výdaje byly plně vyčerpány. ŠÚ dále schválil škole překročení tohoto rozpočtu o mimorozpočtové zdroje v částce 86.143,-- Kč v oblasti mzdové.

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu byly použity v souladu se zákonem č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky ČR a obcí, ve znění pozdějších předpisů.

Hodnocení čerpání mzdových prostředků

Závazné ukazatele mzdové regulace byly škole zvýšeny úpravou rozpočtu k 1. 12. 2000 z důvodu zapojení mimorozpočtových zdrojů (fondu odměn a mzdové režie od cizích strávníků). Mzdové prostředky včetně prostředků na ostatní platby za provedenou práci byly

plně vyčerpány, řádně zúčtovány a vykázány v požadovaných statistických výkazech. Limit počtu pracovníků byl stanoven ve výši 53,58 přepočteného počtu pracovníků, skutečné plnění dle statistického výkazu Škol (MŠMT) P 1-04 k 31. prosinci 2000 bylo vykázáno ve výši 51,724 přepočteného počtu pracovníků. Škola dosáhla úspory 1,856 pracovníka.

Vlivem nepravidelného vyplácení osobních příplatků v roce 2000 došlo k celkovému nerovnoměrnému čerpání mzdových prostředků. Vzájemný poměr vyplacených osobních příplatků a odměn činí 92 : 8, což neodpovídá poměru doporučenému MŠMT 80 : 20.

Celkové čerpání mzdových prostředků hodnotí ČŠI jako efektivní s výhradami k přiznávání a vyplácení nenárokových složek platu a k proplácení 0,2 úvazku energetika (viz kapitoly Organizování a Vedení a motivování pracovníků).

Hodnocení čerpání ostatních neinvestičních výdajů (ONIV)

Z celkového objemu ONIV bylo nejvíce finančních prostředků vynaloženo na učebnice (44 %), na učební pomůcky (16 %), cestovní příkazy (15 %), věcnou režii (10 %), pojištění (6 %), další vzdělávání pedagogických pracovníků (5 %) a ochranné osobní pracovní prostředky (4 %).

- Učebnice

V kontrolovaném období škola nedodržela nařízení vlády č. 15/1994 Sb., o bezplatném poskytování učebnic, učebních textů a základních školních potřeb, ve znění pozdějších předpisů v předmětech informatika a praktické činnosti. V ostatních sledovaných předmětech poskytla žákům zakoupené učebnice a učební texty v potřebném množství, menší rezerva byla uložena ve skladu učebnic. Každý žák 1. ročníku obdržel základní školní potřeby v částce 200,-- Kč na školní rok.

- Učební pomůcky

Ke kontrole byla předložena samostatná inventární kniha učebních pomůcek. V evidenci byly přehledně vyznačeny učební pomůcky zakoupené z finančních prostředků přidělených školským úřadem. Nákupy učebních pomůcek v kalendářním roce 2000 byly provedeny účelně a v souladu se vzdělávacím programem. Kontrolou učebních pomůcek byl zjištěn soulad jejich fyzického stavu s evidencí majetku školy.

- Cestovní příkazy

Finanční prostředky vynaložené na úhradu cestovních příkazů (školní výlety, škola v přírodě a lyžařský výcvik), které byly vyplaceny zaměstnancům školy, byly použity efektivně a v souladu s obecně platným právním předpisem.

- Ochranné osobní pracovní prostředky (OOPP)

Zakoupené ochranné osobní pracovní prostředky pro jednotlivé zaměstnance byly řádně vedeny na evidenčních kartách OOPP (na kartě je přesně vymezeno datum převzetí, druh OOPP, jeho pořizovací cena, doba životnosti a podpis zaměstnance). Kontrola předložených dokladů prokázala hospodárnost a maximální využitelnost OOPP.

Kontrola neprokázala neoprávněné čerpání prostředků ONIV, jejich čerpání hodnotí ČŠI jako hospodárné.

Hodnocení použití účelových prostředků

Škole byly pro rok 2000 přiděleny účelové prostředky ve výši 26.410,-- Kč na úhradu věcné režie. Ke kontrole byly předloženy všechny doklady týkající se zúčtování účelových prostředků. Stanovená výše byla překročena, vzniklý rozdíl byl uhrazen z provozních

prostředků školy.

Účelovost byla vymezena v rozpočtu Školským úřadem Přerov a byla dodržena. Čerpání prostředků přidělených ze státního rozpočtu bylo řádně doloženo a zúčtováno v roce 2000.

Hodnocení provozu ŠJ

- **Dodržování vyhlášky MŠMT ČR č. 48/1993 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů**

Finanční limity na nákup potravin byly stanoveny diferencovaně pro jednotlivé věkové kategorie v souladu s rozpětím uvedeným ve výše citované vyhlášce. Poplatky za stravování, včetně příspěvků z FKSP pro dospělé byly určeny správně.

Kontrolou technologických postupů v průběhu inspekce bylo ve dvou případech prokázáno nedodržení předepsané receptury. Dodržování výživových norem bylo sledováno propočtem spotřebního koše, ve vybraných druzích potravin nebyly shledány nedostatky. Skladová evidence byla zpracována na počítači. Porovnáním evidence se skutečností byl v některých případech zjištěn rozdíl, došlo tím k porušení zákona o účetnictví.

- **Dodržování vyhlášky MZ č. 91/1984 Sb., o opatřeních proti přenosným nemocem, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky MZ č. 107/2001 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných**

Všechny pracovnice ŠJ mají vystavený platný zdravotní průkaz. Osobní hygiena pracovníků ŠJ i čistota jejich pracovního oblečení byly dodrženy během celého provozu. Regály na ukládání nádobí byly odřené, povrch neomyvatelný, zásuvky v pracovních stolech nevymyté.

Záruční lhůty u potravin nebyly překročeny. Likvidace zbytků byla prováděna denně na základě uzavřené dohody, poplatky za jejich odběr však s platnou dohodou nekorrespondovaly.

- **Jiná zjištění**

ŠJ vařila v rámci jiné činnosti pro cizí strávníky, ale na tuto činnost neměla v roce 2000 stanovený samostatný pracovní úvazek. Tím nebyl respektován metodický pokyn MŠMT k použití finančních zdrojů při odměňování zaměstnanců rozpočtových a příspěvkových organizací resortu školství č.j. 27 418/99 – 43 ze dne 3.11.1999.

Kontrolou účetních dokladů ve ŠJ a studiem personální dokumentace pracovníků ŠJ bylo zjištěno, že vedoucí ŠJ vykonává činnosti, které nevyplývají z její pracovní náplně (např. vystavování faktur).

Kontrolou provozu ŠJ bylo zjištěno porušení obecně závazných právních norem v oblasti technologie, hygieny i účetnictví.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

Kontrolou všech ekonomických podkladů vztahujících se k finančním prostředkům přiděleným školským úřadem v roce 2000 bylo zjištěno, že státní příspěvek na ostatní neinvestiční výdaje byl použit na nákupy a platby v souladu se vzdělávacím programem školy.

Při čerpání mzdových prostředků postupovala škola ve sledovaném období efektivně s výjimkou proplácení 0,2 úvazku energetika.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Kontrolou dokumentů o nejvyšším dosaženém vzdělání bylo zjištěno, že předmět hudební výchova ve třídách II. A, II. C., III. A, III. B, IV. A, IV. B, V. A a V. B a všechny předměty ve třídě III. A vyučují učitelky, které nesplňují podmínky stanovené odborné a pedagogické způsobilosti pro daný typ školy. Předměty český jazyk, hudební výchova, matematika, praktické činnosti, vlastivěda, výtvarná výchova ve třídě V. C, předmět přírodověda ve třídě V. A a předmět tělesná výchova ve všech třídách 5. ročníku jsou vyučovány učiteli bez stanovené odborné způsobilosti (učitelé 2. stupně).
- Kontrolou třídních knih školního roku 2000/2001 bylo zjištěno, že v předmětu vlastivěda a přírodověda v 5. ročníku nebylo vyučováno učivo z oblasti výchovy ke zdraví ve stanoveném rozsahu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Podkladová inspekční dokumentace a dotazník pro ředitele před inspekcí
- Rozhodnutí Školského úřadu Přerov o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 6671/95-00 ze dne 26. 3. 1996
- Vybraná povinná dokumentace školy: řád školy, rozvrh hodin, třídní knihy školního roku 2000/2001, třídní výkazy a katalogové listy žáků, personální dokumentace zaměstnanců, zápisy z jednání pedagogické rady, protokoly o opravných zkouškách, rozhodnutí ředitele školy o odkladu povinné školní docházky, Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000, dokumentace školní družiny
- Strategie rozvoje školy od 1. 9. 2000
- Program školy pro školní rok 2000/2001 a měsíční plány
- Učební plány školy na školní rok 2000/2001
- Tematické plány učiva sledovaných předmětů
- Zápisy z pracovních porad
- Dopis MŠMT čj. 18 422/2001-22, kterým je škole povoleno rozšířené vyučování informatiky v 6. – 9. ročníku
- Kritéria pro hodnocení práce učitelů (osobní příplatky a odměny)
- Vybrané deníčky, žákovské knížky, sešity, slohové práce z českého jazyka, kontrolní práce z matematiky a laboratorní práce z chemie a přírodopisu
- Obecně závazná vyhláška Města Hranice č. 7/98 o stanovení příspěvku na částečnou úhradu neinvestičních nákladů mateřských škol, školních družin, školních klubů a o stanovení úplaty za činnost v zájmových kroužcích
- Osobní programy učitelů
- Plán kontrolní činnosti, záznamy z hospitací a přehled o hospitační činnosti vedení školy za školní rok 2000/2001,
- Statistické přehledy z výsledků kontrolních prací žáků (matematika, český jazyk)
- Vnitřní personální a mzdový předpis ze dne 1. září 1999
- Zahajovací výkazy školy a školní jídelny k 1. září 2000
- Statistický výkaz Škol (MŠMT) P1-04 za 1. - 4. čtvrtletí roku 2000

- Rozpis rozpočtu neinvestičních výdajů na rok 2000 ze Školského úřadu Přerov včetně úprav rozpočtu
- Účtová osnova platná v roce 2000
- Konta nákladových účtů vztahujících se k čerpání státního příspěvku
- Účetní sborníky
- Zúčtování finančních vztahů příspěvkových organizací se státním rozpočtem za rok 2000
- Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr
- Mzdová rekapitulace za rok 2000
- Výplatní listky zaměstnanců za rok 2000
- Podklady k vyúčtování účelových prostředků pro ŠÚ Přerov
- Výdajové pokladní doklady roku 2000 týkající se čerpání státního příspěvku
- Inventární kniha učebních pomůcek
- Výdejky potravin
- Stravovací záznamy
- Skladová evidence
- Receptury pro školní stravování
- Zdravotní průkazy
- Dohoda o odběru zbytků jídla
- Propočet spotřebního koše

ZÁVĚR

- *Ve škole se vyučuje podle schválených učebních dokumentů. Učební plán vzdělávacího programu Základní škola je plněn přesně. Nedostatky byly zjištěny v realizaci učebního plánu vzdělávacího programu Obecná škola (4. ročník) a v plnění učebních osnov a tematickém rozvržení učiva na 1. stupni v předmětech český jazyk, matematika, vlastivěda a přírodověda. Na 2. stupni byly učební osnovy ve sledovaných předmětech plněny.*
- *Výuka není především na 1. stupni z hlediska stanovené odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících plně zajištěna.*
- *Prostorové podmínky byly na průměrné úrovni, škola nemá dostatek odborných učeben. Vybavení učebními pomůckami umožňuje plnit zvolené vzdělávací programy. Většina předmětů je zabezpečena vhodnými učebnicemi.*
- *Psychohygienické potřeby žáků nebyly vždy respektovány.*
- *Kvalita výuky je ve sledovaných předmětech hodnocena jako velmi dobrá, příkladná je výuka v předmětu informatika. Používané metody a formy práce odpovídaly výukovým cílům, převažující frontální způsob výuky byl částečně doplňován aktivizujícími formami práce. Učitelé svým vstřícným přístupem k žákům pozitivně ovlivňovali psychosociální podmínky výuky.*
- *Školní družina vhodně doplňuje výchovně-vzdělávací činnost školy.*
- *Koncepční záměry rozvoje školy a plánování její činnosti tvoří provázaný celek, z něhož vyplývají reálně stanovené priority, které jsou průběžně plněny. Z hlediska plánování*

výuky a nepromyšlených přechodů mezi vzdělávacími programy byla porušena kontinuita ve vzdělávání žáků na obou stupních školy.

- *Zvolená organizační struktura umožňuje účinné řízení školy. Nedostatky byly zjištěny v organizování činnosti ekonomického úseku školy a školní jídelny. Rozvrh hodin nerespektuje v některých případech psychohygienické zásady. Zavedený informační systém je funkční. Příkladná je prezentace školy na veřejnosti.*
- *K účinnému vedení učitelů jsou využívány programy jejich osobního rozvoje. Rezervy byly zjištěny v uvádění začínající a nekvalifikované vyučující do praxe. V motivování pracovníků převažuje morální forma jejich oceňování, v menším rozsahu byla využívána finanční stimulace.*
- *Kontrolní činnost vedení školy je v oblasti sledování výchovně-vzdělávacího procesu vcelku systematická, nedostatečná pozornost byla věnována kontrole plánování učiva, plnění učebních osnov vyučujícími a kontrole dokumentace vedené třídními učiteli.*

Česká školní inspekce celkově hodnotí činnost školy ve sledovaných oblastech jako průměrnou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Viktor Verner	Mgr. Viktor Verner v. r.
Členové týmu	Mgr. Vojtěch Chromeček	Mgr. Vojtěch Chromeček v. r.
	Mgr. Blahoslav Melhuba	Mgr. Blahoslav Melhuba v. r.
	Mgr. Zonna Němcová	Mgr. Zonna Němcová v. r.
	RNDr. Ladislav Pluskal	RNDr. Ladislav Pluskal v. r.
	Ing. Markéta Tomečková	Ing. Markéta Tomečková v. r.
	Zdeňka Velková	Zdeňka Velková v. r.
	Hana Vyhnánková	Hana Vyhnánková v. r.

V Šumperku dne 9. července 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. červenec 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
PaedDr. Vítězslav Hons	PaedDr. Vítězslav Hons v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	2001-07-30	135 290/01-0051133
Zřizovatel:	2001-07-30	135 291/01-0051133

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.